

MINISTÈRE
DE L'ÉDUCATION
NATIONALE,
DE L'ENSEIGNEMENT
SUPÉRIEUR
ET DE LA RECHERCHE

*Liberté
Égalité
Fraternité*

Concours externe BAC + 3 du CAPES

Cafep-Capes

Section Langues régionales : Catalan.

- 1) Exemple de sujet pour la première épreuve d'admissibilité
- 2) Extrait de l'arrêté du 17 avril 2025

Les épreuves des concours externes du Capes et du Cafep-Capes BAC +3 sont déterminées dans [l'arrêté du 17 avril 2025 fixant les modalités d'organisation du concours externe du certificat d'aptitude au professorat de l'enseignement du second degré](#), publié au Journal Officiel du 19 avril 2025, qui fixe les modalités d'organisation du concours et décrit le schéma des épreuves.

CAPES BAC + 3
Sujet 0 / Première épreuve d'admissibilité

El dossier consta de:

Document 1: Joan-Lluís Lluís, *El dia de l'ós*, Barcelona, Club Editor, 2022 [2004], p. 13-16.

Document 2: Fragment d' "En Jacint Verdaguer excursionista", text de Joan Maragall escrit el 14 de desembre de 1905 i publicat al *Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya* el gener de 1906 [versió normativitzada].

A partir del dossier:

- a. proposeu en català una anàlisi literària del document 1;
- b. expliqueu en català en quina mesura el document 2 reflecteix els lligams entre la cultura catalana i el Pirineu.

Document 1 :

- 1 No se sent interessada pel recorregut del tren, veu el paisatge com un simple decorat instal·lat per distreure els viatgers mentre s'apropa el nord fronterer. El balanceig del vagó la mareja i tanca els ulls, però de seguida pensa en la carícia que potser haurà de fer al front de la mare i s'ennuega encara més. S'estima més quedar-se amb els ulls oberts i intentar no pensar. No pot impedir, però, que alguns records de la seva vida d'abans se li imposin i aviat no té prou forces per barallar-s'hi. Voldria saber com fer-s'ho per guardar només els records que la commouen, els
- 5 que li arrencarien un somriure i que tindria ganes d'explicar a un noi en una alba encara tenyida de son. No ho sap fer i els altres records, els de sempre, acaben ocupant tot el lloc, el pare i la mare la rambolen sense raons aparents, la gent de Prats de Molló la ignora amb ostentació i els soldats, tota la tropa de soldats, li miren les cuixes per riure-se'n.
- 10 Passat Figueres, prop de la mar, esborra per una estona tan mala companyia. Quan el tren corre a frec de platja prova de retrobar l'olor de l'aigua. Si no s'equivoca, no s'ha banyat a plena mar des del dia dels seus disset anys, i va ser l'única vegada que ho va fer nua, a la platja de Torrelles. Era quan s'escapava dels pares i del liceu. Del vagó estant, vol recordar la sensació del vent quan passa entre les cames, el cruixit de la sorra contra el pubis; també les mirades dels nois que feien veure que observaven les ones. No li havia estat gaire difícil despullar-se davant
- 15 d'ells, sabia que aviat ja no la mirarien, que cercarien altres panorames: Bernadette nua no és un paisatge propici a les fotos de vacances. No aconsegueix recordar-ho tot, d'aquella platja, ha viscut tots aquests anys sense tocar la mar. I del vent de mar a la pell en la seva vida a ciutat no en podria dir gran cosa, si no fos per parlar de la pell dels turistes, quan l'emborratxen d'efluvis d'oli solar mentre passegen a l'ombra de les catedrals i ella explica en quatre llengües de quin forat de segles van néixer.
- 20 L'estació de Perpinyà li sembla petita com una capsula de llumins, a penes més freqüentada que una andana de metro de Barcelona; es vol convèncer que no li provoca ni sorpresa ni nostàlgia. Caminant cap a la sortida, fa veure que no escolta la gent que parla francès amb l'accent apagat dels funcionaris. La cantarella de per aquí també es mor, pensa, i somriu perquè sembla que es faci il·lusions. Sap que no se n'ha de fer, però fins aquell moment no s'havia adonat de veritat
- 25

que durant uns quants dies haurà de canviar de llengua i anar amb compte que ningú del seu poble no remarqui que sap parlar com els d'allà baix.

30 A fora de l'estació, la ciutat li sembla silenciosa, "freda com un hivern francès", murmura, i torna a somriure, dues vegades en menys de quatre minuts, quin tip de bon humor!, s'hauria de controlar. Va a peu fins a la parada d'autocars, flairant sense plaer els gasos dels cotxes que li acaronen els turmells. És l'olor dels carrers de Barcelona, però què s'esperava?, un Perpinyà de til·lers i glicines? Les tres hores que falten perquè un autocar pugi fins al Vallespir, les passa prop de la Bassa, a la gespa d'accés prohibit que emmarca el riuet, aprofitant un sol de començ de febrer. Mastega a poc a poc un entrepà de tomata i enciam i tanca els ulls, per veure si
35 aconseguix despertar-se al seu pis del carrer Bonet i Duran, allà a Sants. Ja s'ho pensava, que no funcionaria. De totes maneres fa massa fred i no aconseguix quedar-se quieta. Per poder creure que s'ha relaxat, no ofega cap dels badalls que l'ajuden a assemblar-se a ella mateixa, mandrosa i lenta. Es queda encara mig minut estirada a la vista dels que caminen més amunt del riu, a tocar de la Poste, però no arriba a imaginar que ningú la reconegui. Li reca no poder badallar una mica més, per retardar el moment de començar de debò el retorn a casa, el pitjor
40 indret on pugui anar Bernadette Boher.

Document 2 :

1 Doncs aquesta contraposició de sentiment se m'ha fet ben present repassant aquells escrits en què en Jacint Verdaguer conta el seu anar pel món. Encara que de temps trasplantat a ciutat i fins a la vida social més refinada, es veu que en ell sempre hi restà al fons l'home del camp, el familiar de la natura. En la seva impressió no s'hi troba mai aquell defici nostre, aquell
5 encaterinar-se a cada revolt del camí, aquell deliqui davant del rossejar de l'alba, del ciutadà que passa anys sense veure-la, aquell collir devotament la flor de la muntanya, i assaborir extasiat la rústega expressió dels pagesos. Ell és un d'ells, i en llurs dominis res pot sorprendre'l. El seu ull de pagès es fixa discretament en la mena de vegetació, en els conreus, en la naturalesa del terror, en la configuració de tota una encontrada. La seva visió és sobretot panoràmica, que diem nosaltres. Com bon pagès, el que més impressió li fa és veure molta terra d'un plegat: aquest
10 gran excitant, que és el que cal a una ànima pagesa, és també el que torna Mossèn Jacint més expressiu i fa sortir el poeta. I el poeta és també el mateix home tot ple d'èpiques comparacions, de gegantines metàfores.

Quan va a la Mare de Déu del Mont, senti-lo: «La serra del Mont – diu – és comparable, per la seva estranya figura, a un enorme i bonyegut camell que baixa del Pirineu cap al golf de Roses, vora avall del Fluvià. Amb el cim del gep sosté el santuari, i al cim del cap el castell de Falgars».
15 Veieu quina visió més pagesa, més popular, però d'un pagès que és gran poeta? Doncs, ja que m'he agafat en aquesta relació seva, us vull fer veure en ella mateixa com de seguida hi surt el cop d'ull discret, sanament utilitari, de l'home del camp: «L'extrem està tan espatat i és tan rocós, – segueix, – que els romeus delitosos s'hi entretenen en estimbar-hi grossos penyals, sense pensar que llencen a perdre el bosc de pins de més avall i que, com la pedra fora de la mà no sap on va, poden ésser, i han sigut més d'una volta, causa d'alguna desgràcia.»

20 Aquest doble aspecte del seu sentiment d'excursionista es veu també en el que conta de la seva anada per l'alt Pallars. Com l'interessa l'aspecte pagès del país, les plantes que s'hi fan, la diversitat dels conreus! «El pla d'Esterri—diu—és verd i formós, té més prats on péixer les seves nombroses ramades que camps de conreu». Després mai es descuida d'anotar on acaben els herbeis i comença el bosc; i, d'aquest, allà on acaben els avets i comencen els faigs; i si aquí el blat encara és verd quan a la plana ja deuen segar.

25 En aquesta excursió es fixa més en els monuments que troba, en les llegendes que hi són atribuïdes, en l'estil arquitectònic, que desxifra amb certa sobrietat i timidesa d'estudiant; en allò

pintoresc dels vestits de l'aplec de Montgarre; però sempre allò panoràmic, la configuració del
terror, els replecs de les muntanyes, el curs dels rius, és el que més l'interessa. I de tant en tant
30 surt el poeta, l'èpic, amb les amples descripcions metafòriques com la grandiosa de la desfeta
dels avets de Sant Joan de l'Erm.

Però per això, en aquest ram, no hi ha pas res que guanyi allò que diu en la ja referida anada a la
Mare de Déu del Mont, de la gran esllavissada de Roca Pastora, i de la paorosa tempesta que
mostra comanada del Canigó gegant, avançant en dues negres ales que, després d'haver rabejat
35 amb aigua i pedra i trons i llamps totes les encontrades, es trenquen, diu, «al repeu d'aquesta
muntanya santa, com es rompran – afegeix – als peus de la Verge que hi té el seu tron, totes les
heretgies».

I aquí surt l'altre aspecte de Mossèn Jacint, el sacerdot, i el sacerdot catòlic, que té un dels
moments de més emoció en complaure's en contar una a una les perfeccions de la imatge que
es venera en aquella ermita: «La seva cara és agraciada i formosíssima,— diu entendrit,— té les
40 galtes rosades, el nas ben perfilat i els llavis plens d'amor». El Fill és un «eixerit infantó». Heus
aquí ja el Jacint Verdaguer dels *Idil·lis*. I si a tot això hi afegim la mena de respecte que li fan els
monuments antics o les runes que troba pel seu camí, i aquella que ja us he dit tímida erudició
d'estudiant amb què en parla, tindreu tot el seu sentiment d'excursionista, i amb ell tot l'home; és
a dir aquell fill del camp amb estre de gran poeta conreat pel seminari, fet sacerdot d'aquella
45 mateixa fe innocent i amorosa que li ensenyà la seva mare, i que es troba cap de brot de la
renaixença literària d'aquella mateixa llengua del seu poble.

[...] Heus aquí, doncs, tot allò que jo he pogut arribar a veure, a través dels seus llibres, d'en
Jacint Verdaguer anant pel món: un bon capellà fonamentalment pagès i altament poeta que sent
la natura més èpicament que no pas líricament: això és el que em compon la seva figura
d'excursionista, i així la veig restar aquí com d'un dels nostres.

50 Ben bé un, però ben bé dels nostres, perquè el nostre excursionisme no és pas un esport, no és
pas un esbarjo, no és pas un estudi, que és un amor; i no és pas, tampoc, un amor abstracte a la
natura, sinó a la nostra natura; i en això no hi ha esquivament d'esperit, sinó humanitat de
sentiment; perquè no hi ha veritable amor en el cor de l'home mentre no té un objecte
especialment estimat; i mal pot estimar un home tota la terra si no comença per aquella de la
55 qual és format; en l'amor a la pàtria està contingut l'amor viu a tot el món, i el qui en nom d'aquest
renega d'aquell és que no té ni l'un ni l'altre. Pel nostre cel coneixem el cel, i tota la terra per la
nostra terra, i sols el petit amor és gran amor. Qui molt abraça poc estreny, i la més estreta
abraçada és la més fecunda per a tot el món. Doncs el nostre amor a la natura viu en l'amor a la
natura catalana; Catalunya és per a nosaltres compendi del món, i el nostre amor universal en
60 ella és on més eficaçment s'exercita. Per això podem dir, amb el cap ben alt, que l'ànima del
nostre excursionisme és l'amor a Catalunya, i en això sí que tots som uns.

Mireu, doncs, si era ben bé un dels nostres aquell que davant dels Alps sublims així exclamà:
«Oh Catalunya estimada, com em persegueix la teva formosa imatge per tot arreu, i com les
muntanyes més altes em fan pensar en les teves, i com les primeres bel·leses de la creació em
fan enyorar i estimar les teves inestimables bel·leses! Oh Montserrat, Montjuïc, Montseny, Canigó,
65 jo us veig passar l'un darrera l'altre davant els meus ulls, que ploren d'enyorament, i vostre dolç
record s'uneix a la calitja per a distreure's de l'enlluernadora vista de la *Jungfrau* vestida de glaç,
del Montblanc coronat de neus eternes!» El qui digué això, vegeu-lo aquí per a sempre més entre
nosaltres.

CAPES BAC + 3

Réglementation de la première épreuve d'admissibilité

Extrait de l'annexe de l'arrêté du 17 avril 2025 fixant les modalités d'organisation du concours externe du certificat d'aptitude au professorat de l'enseignement du second degré, publié au Journal Officiel du 19 avril 2025

Au titre d'une session, le concours peut être ouvert pour une ou plusieurs de ces langues. Les candidats font l'objet d'un classement distinct selon la langue au titre de laquelle ils concourent, qu'ils choisissent au moment de l'inscription.

A. - Epreuves d'admissibilité

1° Première épreuve d'admissibilité.

L'épreuve consiste en une composition en langue régionale à partir d'un sujet s'appuyant sur un dossier constitué de documents de nature variée. L'épreuve porte sur une question inscrite au programme.

Elle vise à la vérification des connaissances disciplinaires du candidat. Elle permet d'évaluer la maîtrise de la langue et la connaissance des cultures de l'aire linguistique concernée.

Durée : quatre heures.

Coefficient 2.

L'épreuve est notée sur 20. Une note globale égale ou inférieure à 5 est éliminatoire ;

**MINISTÈRE
DE L'ÉDUCATION
NATIONALE,
DE L'ENSEIGNEMENT
SUPÉRIEUR
ET DE LA RECHERCHE**

*Liberté
Égalité
Fraternité*

Concours externe BAC + 3 du CAPES

Cafep-Capes

Section Langues régionales : Catalan

- 1) Exemple de sujet pour la seconde épreuve d'admissibilité
- 2) Extrait de l'arrêté du 17 avril 2025

Les épreuves des concours externes du Capes et du Cafep-Capes BAC +3 sont déterminées dans [l'arrêté du 17 avril 2025 fixant les modalités d'organisation du concours externe du certificat d'aptitude au professorat de l'enseignement du second degré](#), publié au Journal Officiel du 19 avril 2025, qui fixe les modalités d'organisation du concours et décrit le schéma des épreuves.

CAPES BAC + 3
Sujet 0 / Seconde épreuve d'admissibilité

PREMIÈRE PARTIE – TRADUCTION

(Moitié de la note de l'épreuve)

Thème

Vous traduirez en catalan l'intégralité du **document A** :

ELS GATS

Són tres que han elegit domicili per aquests defores: un de blanc i negre, un de gris, i un de marró. Es veuen, entre salvatges i domèstics, caminar pausadament sota els pins i la palmera, entre els cotxes aparcats on han pogut, evitant la gent, retirant-se quan algú, de tant en tant, els voldria amanyagar. Ignoren la frisança de la gran migració estival i prenen realment la vida com ve. Caminen com ballarines, fan de cada pas una obra mestra, estiren la pota i obren el peu que acaricia, voluptuós, el terra. S'estudien a fer ben fet cada moviment. Sembla que neden o que dansen. En ells la marxa surt del regne utilitari i és a la frontera de l'art. O més exactament és l'art a l'indret exacte on ha de situar-se. Només hi comparo la sardana, que és de finor i de discreció, que té un peu encara en la marxa però l'altre ja en la bellesa, l'art essent una atenció amorosa a allò que l'home ha de fer per viure millor, o simplement per viure i per tirar endavant.

El malalt mira els gats, immòbils com estàtues, en triangle, relaxats. Donen en permanència una lliçó de calma, de viure al ritme natural del temps, ni més de pressa, que provoca stress, ni més lentament, que provoca avorriment.

Pere Verdaguer, *Crepuscles*, 1986, Éditions Trabucaire, p. 47.

Version

Vous traduirez en français l'intégralité du **document B** :

Une hirondelle filant comme une flèche, rasa la terre devant moi. « L'orage va éclater, pensais-je, il faut rentrer. » Je passai le seuil. Il faisait noir. À tâtons je cherchais des allumettes sur la table. Ma main rencontra la crosse du fusil. Je n'arrivais pas à retrouver du feu. J'étais agacé, et je craignais à tout moment, dans l'ombre, de me heurter à un être vivant, tiède. Où était le mur, pour m'y adosser ? Je ne bougeais plus. J'attendais l'orage, mais l'orage dont la puissance grandissait de minute en minute, semblait suspendu sur ma tête, et cette énorme masse descendait. Il me fallait de l'air à tout prix. Je sortis dans la cour. Elle brûlait. Alors je franchis le portail, traversai la route et fis quelques pas sur le plateau.

De là on découvrait toute la grandeur de l'orage.

Il montait de l'Ouest. Il le barrait déjà d'une muraille sombre. Devant elle se tenaient quelques flocons de vapeur, immobiles. [...]

Il tonna encore, gravement, tout près du plateau. Le jour baissait. Je partis pour les étangs. Je marchais vite ; j'avais hâte de respirer un peu d'humidité.

Henri Bosco, *Hyacinthe*, 1945, Gallimard, pp. 60-61.

SECONDE PARTIE – ANALYSE DE FAITS DE LANGUE

(Moitié de la note de l'épreuve)

Vous répondrez en français aux questions suivantes.

Document A

▪ **Question A. 1.**

un de blanc i negre, un de gris, i un de marró

Quelle est la nature des mots soulignés ?

Analysez, de façon comparative avec le français, leur mise au masculin pluriel.

▪ **Question A. 2.**

pausadament / realment / exactament / simplement / lentament

Quelle est la nature des mots ci-dessus ?

Analysez leur formation, de façon comparative avec le français.

Document B

▪ **Question B. 1.**

Où était le mur, pour m'y adosser ?

Quelle est la nature, la fonction et le placement du mot souligné dans cet extrait ?

Proposez une analyse comparative avec le catalan.

▪ **Question B. 2.**

l'orage dont la puissance grandissait

Quelle est la nature et la fonction du mot souligné dans cet extrait ?

Proposez une analyse comparative avec le catalan.

CAPES BAC + 3

Réglementation de la seconde épreuve d'admissibilité

Extrait de l'annexe de l'arrêté du 17 avril 2025 fixant les modalités d'organisation du concours externe du certificat d'aptitude au professorat de l'enseignement du second degré, publié au Journal Officiel du 19 avril 2025.

Au titre d'une session, le concours peut être ouvert pour une ou plusieurs de ces langues. Les candidats font l'objet d'un classement distinct selon la langue au titre de laquelle ils concourent, qu'ils choisissent au moment de l'inscription.

A. - Epreuves d'admissibilité

2° Seconde épreuve d'admissibilité.

L'épreuve comporte deux parties. La première partie de l'épreuve est constituée d'un thème et d'une version. La seconde partie porte sur une analyse critique des faits de langue à rédiger en français.

L'épreuve se fonde sur un dossier composé de documents de nature variée dans la langue régionale mais aussi en français.

Elle vise à apprécier la maîtrise des deux systèmes linguistiques et le passage de l'un à l'autre.

Durée : quatre heures.

Coefficient 2.

L'épreuve est notée sur 20. Chaque partie compte pour 10 points. Une note globale égale ou inférieure à 5 est éliminatoire ;